

kelsbærdræberen“. Skønt jeg i min daværende Stilling som Landboforeningernes Konsulent vedrørende Landbrugsplanternes Sygdomme ikke var forpligtet til at beskæftige mig med denne Opgave, ansaa jeg det dog for at være i Sagens Interesse at overtage Ledelsen af de ønskede Undersøgelser. Da jeg senere, fra 1. December f. A., blev ansat som Landbrugsministeriets Konsulent vedrørende Plantesygdomme, har jeg ment det at være i Overensstemmelse med den mig meddelte Instruks, naar jeg har fortsat det paabegyndte Arbejde i 1908.

Undersøgelserne i 1907 foretoges med Assistance af cand. pharm. J. Lind og bestod dels i en Indsamling af Iagttagelser, gjorde af Stikkelsbær dyrkerne i de smittede Egne af Danmark angaaende Sygdommens Forekomst, dens Smitsomhed, Ondartethed og Midlerne til dens Bekæmpelse — dels i Forsøg over Anvendelsen af forskellige Bekæmpelsesforanstaltninger. Om hele dette Arbejde foreligger der en trykt Beretning, som vedlægges, og hvortil jeg tillader mig at henvise.

Paa Grundlag af de indsamlede Erfaringer udarbejdede jeg hoslagte korte Vejledning til Sygdommens Bekæmpelse, som udsendtes til alle Haveejere og Gartnere (ca. 200), hos hvem Sygdommen, os bekendt, var iagttaget; Vejledningen udsendtes desuden til Dag- og Fagblade, som i stort Tal optog den.

I indeværende Aar, 1908, har jeg ligeledes paa Foranledning af Almindelig dansk Gartnerforening og med Bistand af cand. pharm. Lind foretaget Undersøgelser i talrige (ca. 200) smittede Haver rundt om i Landet; egentlige Forsøg ere ikke anstillede under min Ledelse i dette Aar. Desuden har jeg gennem skriftlige Henvendelser fra adskillige Haveejere faaet yderligere Oplysninger om Sygdommens Optraeden. Om dette Aars Arbejde er en Beretning under Udarbejdelse; om Hovedresultaterne kan jeg give følgende foreløbige Meddelelser:

Sygdommen er i 1908 konstateret i flere Egne, hvor den tidligere ikke har været bemærket; den synes saaledes at være i stadig Fremrykning overalt i Landet; hyppigst og mest ondartet synes den stadig at være i Frederiksborg og Københavns Amter. Overalt, hvor der intet gøres for at bekæmpe Angrebet, bliver det værre Aar for Aar. Der er intet Tegn til, at det tager af „af sig selv“.

Det viste sig, at Stikkelsbærdræberen var forsvunden i 59 Haver, hvor den havde været mer eller mindre ondartet i 1907; dette var det heldige Resultat af omhyggelig gennemførte Bekæmpelsesforanstaltninger. Blandt disse Haver fandtes en meget stor Kultur med ca. 5,000 Buske.

I 49 andre Haver var Angrebet kendelig mindre i 1908 end i 1907, men ikke helt forsvundet. I disse Tilfælde var der ogsaa foretaget Foranstaltninger til Forebyggelse af Sygdommen; men de givne Anvisninger var ikke fulgte med tilstrækkelig Omhu, derfor det mindre gode Resultat.

Undersøgelserne i 1908 have altsaa givet det glædelige Resultat, at Stikkelsbærdræberen kan bekæmpes med Held, naar de givne Forskrifter følges i alle Enkeltheder og Arbejdet udføres med Omhu. Det viste sig imidlertid, at Bekæmpelsen i Regelen kun gennemførtes godt, naar vedkommende Haveejere havde haft Besøg af en sagkyndig, som paa Stedet kunde give Forklaring om Sygdommens ondartede Natur og om Forebyggelsesmidlerne; hvor man kun gennem Pressen havde faaet sin Viden, blev der oftest kun foretaget halve Foranstaltninger eller slet intet.

I dette Efteraar er der ligesom i 1907 til Ejerne af angrebne Haver og til andre interesserede (Konsulenter o. fl.) samt til Pressen udsendt et stort Antal Vejledninger til Sygdommens Bekæmpelse, hvoraf et Eksemplar vedlægges.

Saa vel ved afføde Professor Rostrups Undersøgelser som især ved det i 1907 indsamlede mere omfattende Materiale har det vist sig, at *Planteskolerne* ere meget farlige Arnesteder for Stikkelsbærdræberen. Naar Sygdommen viser sig for første Gang i en Egn, kan man i Regelen paavise, at der til de først angrebne Haver nylig er indkøbt Stikkelsbærplanter fra inficerede Planteskoler. Det var mig derfor klart, at der maatte foretages særlige Skridt for at bekæmpe Stikkelsbærdræberen i Planteskolerne og for at hindre, at smittede Planter fra dem udbredtes over Landet.

Da det var blevet oplyst, at Stikkelsbærdræberen var til Stede i Statsbanernes Planteskole i Langaa, indledede jeg Forhandlinger med Banernes Administration, som resulterede i, at al Udlevering af Stikkelsbærplanter standsedes indtil videre, og at der foretoges energiske Foranstaltninger til Sygdommens Bekæmpelse i Planteskolen.

For at faa gennemført hensigtsmæssige Foranstaltninger i de private Planteskoler henvendte jeg mig i Oktober 1907 til Dansk Planteskoleerforening med en